

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OLIMPIADA DE ISTORIE
ETAPA NAȚIONALĂ
Oradea, 2015
Clasa a XII-a

- **Ambele subiecte sunt obligatorii.**
- **Subiectele se tratează pe foi separate.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru este de trei ore.**

Subiectul I (40 puncte)

Citiți cu atenție sursele de mai jos:

A.”Adunările de stări reprezintă o instituție semnalată încă din secolul al XV-lea, purtând și numele de marea adunare a țării în Țara Românească și Moldova. (...)

Adunarea țării se compunea din marii boieri, din clerul înalt (mitropolitul, episcopii și egumenii principalelor mănăstiri), din boierimea mijlocie și mică, precum și din curtenii sau o parte a acestora.

Întrunită numai când o convoca domnul, marea adunare a țării nu a devenit o instituție permanentă în Moldova și Țara Românească, ci numai una sporadică și episodică, însă din ce în ce mai frecventă în veacul al XVI-lea, când era vorba de alegerea domnului sau de alte probleme ca: abdicarea domnilor, declarații de război împotriva turcilor, încheierea păcii, solii mai importante, hotărâri cu privire la biserică. ”

(Istoria românilor, vol IV)

B.” În contrast cu voievodul Moldovei, care menționează în mod expres asentimentul boierilor săi «mari și mici», Mircea cel Bătrân încheie la 1389 și 1390 tratatele sale cu regele Poloniei prin trimișii săi, prin autoritatea sa și în numele său. Titlul însuși, foarte lung și falnic, pe care și-l însușește acest domnitor, de inspirație bizantină și sud-slavă, (...) nu exclude sfatul boierilor, nici rosturile lor în judecăți și în interpretarea obiceiului ce ține loc de lege, după cum nu înseamnă înlăturarea principiului alegerii, la înscăunarea unui nou voievod, din neamul domnesc; dar nu se poate contesta o afirmare mai hotărâtă a puterii Domnului (...). ”

(Gheorghe I. Brătianu, Sfatul domnesc și adunarea stărilor în Principatele Române)

C.”Alianța cu Ardealul a [Țării Românești] era o necesitate politică de neînlăturat: ea trebuia concretizată într-un tratat formal și urma să capete aspectul unei subordonări a celor două principate românești față de principele ardelean, care dispunea de o necontestată superioritate în bani, în oameni și în legături diplomatice. În acest scop a plecat la Alba Iulia o solie munteană în frunte cu mitropolitul Eftimie și principalii boieri, Teodosie Rudeanu și Radu Buzescu. (...) «Niciodată, scrie P.P.Panaiteescu, turcii nu pusese răsunet asemenea condiții și nici chiar în cele mai negre zile de decădere politică din veacul al XVIII-lea țara noastră n-a primit condițiile ce fură iscălite de boierii lui Mihai Viteazul. În schimb, ei obțineau cele mai mari avantaje (...)» Aceasta a fost de altfel și impresia contemporanilor. Mihai Vodă însuși s-a plâns solului polon Lubieniecki că boierii trimiși în Ardeal «n-au făcut ce aveau în instrucțiunile lor, ci ceea ce era spre folosul lor, obținând privilegiile pentru dânșii (...) Nu au tratat cu principele Ardealului, așa cum îi însărcinasem eu». (...)

Dar, privit în totalitatea dispozițiilor sale, tratatul [de la 20 mai 1595] urmărește un scop bine definit și are linia lui logică: este temeiul tipic al unui regim de Stări, reprezentat de cele două ordine ale clerului și ale nobilimii. Totul corespunde acestei directive fundamentale: îngrădirea puterii domnești, mergând până la anihilarea ei în folosul unui suveran străin, care însă va respecta autonomia și

privilegiile locale; asigurarea acestor privilegii, sub cele mai severe sancțiuni, și excluderea străinilor de la orice concurență la slujbe; reprezentarea în dietă, cu dreptul de vot și facultatea de a hotărî în privința dărilor. Sfatul de doisprezece nu e nici el neobișnuit: destule adunări de Stări au recurs la o delegație restrânsă, cu caracter permanent, pentru a îndeplini cerințele lor.”

(Gheorghe I. Brătianu, *Sfatul domnesc și adunarea stărilor în Principatele Române*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, pe baza sursei B conducătorul și secolul la care se referă. **4 puncte**
2. Formulați, pe baza sursei A, o opinie referitoare la atribuțiile Adunării, susținând-o cu două informații selectate din sursa dată. **7 puncte**
3. Menționați, din sursa A, o informație referitoare la componența instituției la care aceasta se referă. **3 puncte**
4. Menționați, din sursa C, o asemănare între punctele de vedere exprimate în sursă referitoare la <alianța cu Ardealul>, susținând-o cu câte o informație din sursa dată. **8 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei B, o opinie referitoare la relațiile dintre instituțiile centrale din spațiul românesc, susținând-o cu două informații selectate din sursa dată. **7 puncte**
6. Menționați, din sursa C, o informație referitoare la cauza încheierii tratatului de la 20 mai 1595. **3 puncte**
7. Formulați un punct de vedere, prin care să susțineți sau să combateți afirmațiile din sursele B și C, referitoare la exercitarea atribuțiilor diplomatice ale domnitorului în Evul Mediu, folosind ca argumente alte două fapte istorice decât cele la care se referă sursele A, B și C. (Se punctează pertinenta argumentării elaborate prin utilizarea faptelor istorice relevante, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **8 puncte**

Subiectul II (50 de puncte)

Elaborați, în aproximativ patru-cinci pagini, o sinteză despre *România în secolele al XIX-lea – al XX-lea* având în vedere:

- menționarea a două fapte istorice referitoare la implicarea României în Criza Orientală și precizați două consecințe în plan intern ale acestei implicării;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la România și la o mare alianță la sfârșitul secolului al XIX-lea;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în plan intern în primele decenii ale secolului al XX-lea și care impune modificarea Constituției de la 1866;
- prezentarea unei constituții a României din a doua jumătate a secolului al XX-lea și menționarea a două asemănări cu o altă lege fundamentală adoptată în România Mare;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicarea României alături de o mare alianță în deceniul cinci al secolului al XX-lea și susțineți-l cu două fapte istorice.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și pertinenta argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Total test 90 de puncte.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total 100 de puncte.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OLIMPIADA DE ISTORIE
ETAPA NAȚIONALĂ

Oradea, 2015

Clasa a XII-a

BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE

NU SE ACORDĂ PUNCTAJ INTERMEDIAR!

SUBIECTUL I:

1. **Câte 2 puncte** pentru menționarea, pe baza sursei B a unui conducător și a secolului la care aceasta se referă; (2p x 2 = 4p)
 2. **3 puncte** pentru formularea, pe baza sursei A, a unei opinii referitoare la atribuțiile Adunării
Câte 2 puncte pentru selectarea din sursa A, a oricăror două informații care susțin opinia formulată; (2p x 2 = 4p)
 3. **3 puncte** pentru menționarea pe baza sursei A, a oricărei informații referitoare la componența instituției la care aceasta se referă
 4. **4 puncte** pentru menționarea din sursa C a oricărei asemănări între punctele de vedere referitoare la <<alianța cu Ardealul>>;
Câte 2 puncte pentru selectarea din sursa C, a oricăror două informații care susțin opinia formulată; (2p x 2 = 4p)
 5. **3 puncte** pentru formularea, pe baza sursei B, a unei opinii referitoare la relațiile dintre instituțiile centrale din spațiul românesc;
Câte 2 puncte pentru selectarea din sursa B, a oricăror două informații care susțin opinia formulată; (2p x 2 = 4p)
 6. **3 puncte** pentru menționarea, din sursa C a unei informații referitoare la cauza încheierii tratatului de la 20 mai 1595;
 7. **2 puncte** pentru formularea oricărui punct de vedere care să susțină sau să combată afirmațiile din sursele B și C, referitoare la exercitarea atribuțiilor diplomatice ale domnitorului din Evul Mediu;
Câte 2 puncte pentru selectarea oricăror două fapte istorice relevante care susțin punctul de vedere formulat; (2p x 2 = 4p)
Câte 1 punct pentru utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*), respectiv, a conectorilor care exprimă concluzia (*așadar, ca urmare etc.*). (1p x 2 = 2p)
- Total 40 puncte**

SUBIECTUL II:

Informația istorică –40 de puncte distribuite astfel:

- Câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două fapte istorice referitoare la implicarea României în Criza Orientală; (3p x 2 = 6p)
- Câte 2 puncte** pentru precizarea oricăror două consecințe în plan intern ale implicării României în Criza Orientală; (2p x 2 = 4p)
- 2 puncte** pentru menționarea oricărui fapt istoric referitor la România și o mare alianță la sfârșitul secolului al XIX-lea;
- 3 puncte** pentru prezentarea faptului istoric menționat prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici;
1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la fiecare fapt istoric menționat;

-2 puncte pentru menționarea oricărui fapt istoric desfășurat în plan intern în primele decenii ale secolului al XX-lea, care a impus modificarea Constituției din 1866;

3 puncte pentru prezentarea faptului istoric menționat prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici;

1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la faptul istoric menționat;

-2 puncte pentru menționarea unei constituții a României din a doua jumătate a secolului al XX-lea;

3 puncte pentru prezentarea faptului istoric menționat prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici;

1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la faptul istoric menționat;

-Câte 3 puncte pentru menționarea a oricăror două asemănări cu o altă lege fundamentală adoptată în România Mare; (3p x 2 = 6p)

-3 puncte pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la implicarea României alături de o mare alianță în deceniul cinci al secolului al XX-lea;

-Câte 3 puncte pentru prezentarea fiecărui fapt istoric, care să susțină punctul de vedere formulat (2 puncte pentru relevanța faptului istoric, 1 punct pentru utilizarea conectorilor).

(3p X 2 = 6p)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 10 puncte distribuite astfel:

• **1 puncte** pentru **structurarea textului** (introducere - cuprins - concluzii);

1 punct pentru (introducere - cuprins - concluzii);

0 puncte pentru text nestructurat;

• **2 puncte** pentru evidențierea **relației cauză-efect**, astfel încât compoziția să probeze înțelegerea procesului istoric;

1 punct pentru prezența parțială a relației cauză-efect;

0 puncte pentru lipsa relației cauză-efect;

• **2 puncte** pentru **argumentarea istorică**; (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia);

1 punct pentru coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant;

0 puncte pentru lipsa argumentării istorice;

• **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice;

1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;

0 puncte pentru nerespectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;

• **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric**;

1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric;

0 puncte pentru lipsa limbajului istoric;

• **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**;

Total 90 puncte

Din oficiu se acordă 10 puncte

Total 100 puncte